

TALOUSARVIOALOITE 368/2013 vp

Määrärahan osoittaminen omaishoitajien tukipalveluihin

Eduskunnalle

Omaishoitajien työ mahdollistaa kotona eläminen ikääntyneille. Omaishoidon tukea saavia on noin 40 000, mutta omaishoitajien määrä on arvioitu huomattavasti suuremmaksi. Omaishoidon tuessa rahallisen tuen ohella myös siihen liittyvät palvelut, kuten vapaapäivät ja kuntoutukseen liittyvät palvelut, ovat tärkeitä, koska ne osaltaan auttavat omaishoitajaa jaksamaan ja ovat mahdollistamassa hoidon jatkumista. Nämä tukipalvelut tulisikin saada kaikkien omaishoitajien saataville samoin kriteerein, kuten STM:n Kansallisen omaishoidon kehittämisohjelman työryhmä väliraportissaan esittää.

Omaishoidon tukea on kehitettävä niin, että sen kattavuus lisääntyy ja nykyistä useammat omaishoitajat pääsevät tuen piiriin. Yhdenvertaisuus- ja kattavuusnäkökulman saavuttaminen maksaa valtiolle, mutta toisaalta keventää raskasta talousvaikeuksissa kamppailevien kuntien taloudesta. Tämä näkyy myös työryhmän väliraportista. Tähänastisten laskelmien mukaan omaishoidon tukea saavien noin 40 000 henkilön tekemä hoitotyö säästää kuntien sosiaalipalvelujen menoja arviolta 1,1 miljardia euroa vuodessa.

Omaishoidon kehittämisessä suurin menojen kasvu aiheutuisi sopimusomaishoitajien määrän lisäämisestä noin 20 000:lla. Osa uusista tukeen oikeutetuista on tällä hetkellä omaishoitajia il-

man heille kuuluvaa tukea. Silti heidän määränsä lisääminen tuottaisi menojen kasvua suuremmat säästöt julkisista palvelumenoista. Omaishoittoon tehdyt investoinnit ovat siis hyvin kannattavia.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tekemän kyselyn mukaan omaishoidon tukea saavista 17 % oli samanaikaisesti ansiotyössä. Haasteet arjen yhteensovittamisessa omaishoidon ja työn välillä voivat olla merkittäviäkin. Tutkimusten mukaan työnantajasta riippuen jopa joka kuudes työntekijä voi jäädä pois työstä omaishoidon takia. Erityiseen arvoon nousevatkin omaishoitajille soveltuvat joustot, jotka helpottaisivat työn ja omaishoidon yhteensovittamista. Vaikkapa Omaishoitajat ja läheiset -liiton ehdottamat hoivasetelit palvelujen hankkimiseksi omaishoitotilanteeseen tai lomarahana vaihtaminen omaishoitovapaaseen voisivat toimia tällaisina joustoina. Näiden tukipalvelujen toteuttaminen vaatii kuitenkin myös taloudellista panostusta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2014 talousarvioon momentille 28.90.30 lisäyksenä 1 000 000 euroa omaishoitajien tukipalveluihin.

TAA 368/2013 vp — Leena Rauhala /kd

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2013

Leena Rauhala /kd